

- Er du sjaman, spør folk.
- Ja. svarer jeg.
- Interessant, så spennende, sier de. Da blir jeg ofte pinelig taus. Gjett hvorfor?

For da er det som om de forventer et eller annet fyndord fra meg, eller en uttalelse som kan bekrefte min dype visdom

Jeg har etter hvert skapt meg noen slike svar-setninger, som at sjamanisme er navnet på de eldste kjente teknikker for kraft, healing og ekstase. Når jeg blir intervjuet av journalister er den setningen ofte det første jeg griper til. For jeg har lært av Kåre Valebrokk(!) i TV2 at man må bestemme seg for hva man skal si i et intervju og holde fast på det, for da tar fester man grepet på situasjonen. Og det kan man trenger når media dukker opp.

Jeg har fått høre at man ikke skal kalle seg sjaman, andre må gjøre det. Slik har det vært fra gammelt. Slik er det vel også nå. Både den beste og verste omtalen er det andre som gir deg.

Jeg har gått noen omganger med meg selv for å avklare dette. Nå er det avklart for meg. Jeg blir invitert rundt for å undervise eller bistå med hjelp, som sjaman. Det hender at folk kaller meg sjaman, også føre de har spurt om jeg er det. For jeg kaller meg selv sjaman, om jeg blir spurt eller om det av en eller annen grunn trenges en bekreftelse. Men jeg må innrømme at jeg har gått noen runder med meg selv om dette. Nå er det ukomplisert.

I samisk sammenheng heter det forresten noaidi, og andre urfolk hadde forskjellige navn, men i det store og hele sprang evnen og ferdighetene ut fra samme kilde.

Men siden dette er en praksis fra gammelt, dukker noen dilemmaer opp i dagen nå. Sjaman er ikke en faglig beskyttet tittel. Så det er åpent for hvem som helst å kalle seg sjaman, og å tilby

sjamantjenester. Når jeg hører om hvem som kaller seg sjaman, kan det hende at jeg reagerer. En gang i blant sjekker jeg ut hva som finnes der ute. Da går jeg til sjamanhealing hos folk jeg ikke kjenner. Det hender også at jeg bruker mitt norske navn så at mitt rykte ikke skal løpe foran meg. Mer enn en gang har det skjedd at jeg syns jeg har merket at sjamanhealeren har vært i en annen verden enn meg, og det en verden jeg ikke helt har kjent meg igjen i.

Det er ikke nok å ha tromme og kunne tromme på den for å gi sjamanhealing. Det er i alle fall ikke nok for meg. Men jeg er ikke kranglete og krever ikke pengene tilbake, selv om den healingen jeg fikk, like gjerne kunne kalles aurahealing eller chakrahealing, eller heller intuitiv behandling med litt tromming innimellom.

Jeg leker i blant med tanken om å sette noen kriterier ned på papiret, som en manual eller en sjekkeliste for hva man burde ha gått gjennom av erfaringer og transformasjoner, og hvilke ferdigheter man burde mestre, før man går ut og tilbyr sjamanhealing eller opplæring.

Jeg tror det går å finne en rekke slike kriterier, og morro kunne det være å diskutere slike. Jeg ville ta utgangspunktet i betegnelsen såret healer. Det inkluderer at man først må arbeide med seg selv og erfare det å bli healet på sjamanviset før man kan heale andre. Dette kunne gi interesserte en pekepinn, og skulle ikke være i bruk for å ekskludere noen fra "lauget".

En god del refleksjoner om hvordan man blir sjaman og hva det innebærer er å finne spredd ut i boka Sjamansonen, forresten.

En side jeg ønsker meg at en sjamanspire, er evnen til fordypning og fokus.

Når en person blir tent på sjamanisme, vekkes interessen, de fleste vil ha egne sjamanerfaringer akkurat nå, eller korte og greie internettsvar, og det er det.

Sjamanisme er ikke slik. I alle fall ikke for meg. Men man må kunne lese en bok og fordype seg i den, selv om ikke lesning alene gjør en til sjaman. Jeg syns likevel at det hører med at sjamanspirer skaffer seg et visst tilfang av teoretisk kunnskap. Det er ikke nok å ha snappet oppl begrepene kraftdyr og sjelehenting.

Man må kunne skape fokus rundt temaet for seg selv og andre, et fokus som over tid og som overlever uavhengig av korte, fyndige og bekreftende svar.

Jeg er for øvrig meget tvilende til å skape en faglig beskyttelse av sjaman som en yrkestittel, med en "kvalitetssikret" utdanning i bunnen.. Man kan komme til sjamanismen via forunderlige veier, og slik bør det være. Det sier jeg selv om jeg driver en sjamanskole og utdanner sjamaner. Jeg ser for øvrig ikke på dette som et yrke, men mer som en funksjon.

Man kan gå på en sjamanskole, lære de grunnleggende tingene og teknikkene, nå frem til avklaring og modenhet. Likevel står den virkelige eksamen for døren. Det består i møtet med samtiden og medmenneskene. Det er den virkelige eksamen. Om ditt ry vokser og flere fortsetter å komme til deg er du i gang. Om de kaller deg sjaman, er eksamen bestått.

Men som jeg pleier å si: Man kan være sjaman i alle yrker. Man kan bruke ferdighetene i mange sammenhenger, og sikkert flere enn det jeg vet om. Det er ikke alle som bruker evnen og ferdighetene til å helbrede andre øye til øye.

Ailo Gaup